

att därifrån få leda vatten medelst i jorden nedlagda rörledningar, där sådant prövas kunna ske utan förfång för ägaren av marken.

På grund av vad sålunda anförts, får jag hemställa,

att Riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana lagbestämmelser, att rättighet må medgivas enskilda personer att för husbehov få tillgodogöra sig vatten å annans mark samt över annans mark draga rörledningar även när marken äges av annan än ägaren till vattnet.

Stockholm den 23 januari 1913.

Is. Ol. Westlund.

Nr 152.

Av herr **Säfstrand**, om anslag till inköp av ett inom Eslöv beläget område samt detsammes avskiljande såsom nationalpark.

På olika platser inom vårt land har, sedan lagarne om skydd för naturminnesmärken och om nationalparker trädde i kraft, områden av särskilt framstående naturhistorisk eller eljest naturvetenskaplig betydelse avskilts för att enligt ovannämnda lagar skyddas för åverkan. Huvudsakligast torde detta dock ha ägt rum i norra och mellersta Sverige, under det att den sydligare delen av landet ännu är ganska vanlottad

i detta hänseende, oaktat där ingalunda saknas platser, väl värda att åtnjuta ett dylikt skydd.

Av sådana platser befinner sig en, som på ett ganska begränsat område ger en synnerligen värdefull bild ur ett viktigt skede av den skånska jordens historia liksom av det mänskliga kulturarbetets allt övervinnande kamp mot de svårigheter, naturen lägger i dess väg, inför faran att, om icke åtgärder under den närmaste tiden vidtagas för dess bevarande, inom kort helt och hållet förändra karaktär.

Området är nämligen beläget inom gränserna för staden Eslövs stadsplan, och, då i närheten av detsamma den ena tomten efter den andra försäljes till bebyggande, så skall det, därest ingenting göres för att förhindra att så sker, om några år vara ett helt vanligt byggnads-kvarter i stadens utkant.

Av en intresserad geolog, rektor O. Bobeck vid Eslövs folkhögskola, samt av professor A. Hennig, som undersökt platsen, uppmärksamgjord på faran, har nu Skånes Naturskyddsförening i skrivelse till Eslövs stadsfullmäktige hemställt att ifrågavarande område måtte reserveras som skyddsområde, likställt med nationalpark. Oaktat området på grund av de tätt intill varandra liggande moränblocken icke lämpar sig som promenadplats och sålunda icke kan tänkas fylla något stadens behov av en park i vanlig bemärkelse, så har dock stadsfullmäktige i Eslöv med erkännansvärd pietet för själva ändamålet, bevarandet av ett naturminnesmärke av oersättligt värde, anslagit 6,000 kronor till områdets inköpande. Ägarne äro emellertid icke villiga att avstå detsamma för lägre belopp än 18,000 kronor, för vilket pris det lämnats på hand under ett halvt år. Återstår alltså 12,000 kronor.

Nu framgår av bifogade intyg — rektor Bobecks skrivelse, Skånska Naturskyddsföreningens skrivelse samt utlåtanden av d:r Leonard Holmström å Vilan och professorerna Gerhard De Geer, A. G. Nathorst, Gunnar Andersson och Joh. Chr. Moberg — att det till inköp föreslagna området förutom sitt värde som naturminnesmärke även, på grund av sin instruktiva beskaffenhet och sitt från Lund lätt tillgängliga läge, är av stor betydelse för den geologiska undervisningen vid universitetet. Här föreligger alltså ett verkligt statsintresse i att ifrågavarande område blir avskilt och skyddat och då den enskilda offervilligheten icke kan tänkas till någon större del bidra här till, så finnes ingen annan utväg än att staten träder emellan till fyllande av beloppet.

I anslutning till ovanstående och med stöd av här bifogade utdrag av Eslövs stadsfullmäktiges protokoll samt förutnämnda skrivelser och utlåtanden får jag alltså hemställa,

att Riksdagen ville besluta att anslå ett belopp av 12,000 kronor till inköp av det inom Eslöv belägna, såsom naturminnesmärke betecknade området samt avskilja detsamma som nationalpark.

Stockholm den 25 januari 1913.

Ivar Säfstrand.

I motionen instämma:

Sven Linders. Johan Jönsson. Jöns Jönsson. Aug. Nilsson.

Bilaga 1.

Utdrag av protokoll, hållet vid stadsfullmäktiges i Eslöv sammanträde den 10 januari 1913.

§ 2.

Till att jämte ordföranden justera dagens protokoll utsågos herrar L. Ekholm och Ekdahl med herr N. P. Bengtsson som suppleant. Protokollet skulle justeras och offentligen uppläsas lördagen den 11 i denna månad kl. 6 e. m., och kommer särskild kallelse härtill ej att utfärdas.

§ 3.

Företogs åter till behandling vid sammanträde den 3 i denna månad bordlagt ärende, angående reserverande av visst område å Fåbelunds fäladsmark till s. k. naturskyddspark.

Efter en längre diskussion, varunder herrar Alkman, Anderzon, Håkansson, Edelberg, ordföranden och Larsson yrkat bifall, samt herrar Ekdahl, Jonsson och Ljungdahl yrkat avslag, beslöto stadsfullmäktige, på drätselkammarens av beredningsutskottet tillstyrkta förslag efter omröstning med 21 röster mot 7

att i och för inköp av ett område om minst 32,000 kvadratmeter å Fåbelunds fäladsmark att reserveras som skyddsområde, likställt med nationalpark, anslå 6,000 kronor,

samt att medlen härtill anskaffas genom upplåning på kortare återbetalningstid än 2 år.

Som ovan
In fidem

Ivar M. G. Sandberg.

Justerat:

An. Sahlin. L. Ekholm. O. S. Ekdahl.

Offentligen uppläst den 11 januari 1913, intyga:

L. Ekholm. O. S. Ekdahl.

Rätt utdraget, betygar:

In fidem

Ivar M. G. Sandberg.

Bilaga 2.

Till Styrelsen för Skånes Naturskyddsförening.

Såsom medlem av Skånes Naturskyddsförening får undertecknad till dess styrelse värdsamt hemställa följande.

Ett av geologerna allmänt erkänt förhållande är, att tvenne isströmmar överskridit Skåne och här lämnat märken efter sig huvudsakligen i form av väldiga moräner, vilka nu bilda underlaget för större delen av vår åker- och skogsjord. Innehållet i dessa moräner utgöres dels av grus eller lera, dels av större eller mindre block, vilka ofta transporterats av isen från långt avlägsna trakter.

Av Gerhard De Geer har i beskrivningen till det geologiska kartbladet Lund framhållits, att gränsen mellan de båda nämnda isströmmarnas moränområden går förbi Eslöv i sydostlig-nordvästlig riktning. Nordost om denna gränslinje är marken övervägande grusig och belamrad flerstädes med stora block. Moräninnehållet leder sitt ursprung huvudsakligen från norra Skåne och Småland. Sydväst om samma gräns är moräninnehållet lerigt och starkt kalkhaltigt, varjämte blockens moderklyft är att finna i södra delen av Skåne, vid Östersjöns stränder och på dess botten. Vid Eslöv är gränslinjen för dessa två moränområden mycket skarpt markerad och härtill bidrager det förhållande, att den nordostliga moränen ännu ligger kvar i sitt så gott som ursprungliga skick med stora block av nordskånska och småländska urbergarter, hörsandstenar, basalter och diabaser från mellersta Skåne, flintor och kalkstenar från Kristianstadstraktens kalkstenslager m. fl. Den sydväst därom liggande moränen, den s. k. baltiska, är visserligen odlad, men den har ej därigenom undergått något väsensligen ändrat utseende, vilket framgår vid en granskning av några skärningar i närheten av gränslinjen. Här karakteriseras moränen av en

starkt kalkhaltig lera, blandad med smärre block av sydsåkanska flintor och kalkstenar, östersjöbergarter, kalmarporyr och åländska urbergarter m. fl.

Det torde numera finnas få platser, varest dessa förhållanden kunna så väl studeras som vid Eslöv, och det dröjer sannolikt ej många år, innan nämnda gränslinje blir i sin helhet genom odlingens framsteg alldeles omdanad till sin yttre, ursprungliga karaktär, om ej ett verksamt skydd däremot kan åstadkommas på någon lämplig plats.

I omedelbart samband med nämnda geologiska gränsområde finns här en vackert utformad strandbildning, sannolikt tillhörande en av inlandsisen i forna tider uppdämd s. k. issjö. Även denna i och för sig intressanta geologiska bildning framhäver ännu mera moränområdets karakteristiska natur.

Traktens i geologiskt hänseende egendomliga natur har även satt sin prägel på dess flora och fauna. På den grusiga stenbundna marken förekomma, utom spridda ekträd och hasselbestånd, busksnår av hagtorn, slån och nypon, som med sitt rika flor och sin undermatta av vitsippor, stenbräckor och violer ge under försommaren en särdeles tilltalande anblick. Under hög- och sensommaren lyser marken av ranuncular, lungväxter, eufrasia och gentiana. Även under vintern vid blid väderlek påminna ormbunkar, mossor och lavar mellan blocken och i deras remnor samt algerna i vattensamlingarna om livets fortvaro i vildmarken. Näktergalen, koltrasten och en brokig skara smärre sångfåglar häcka i snårens skygd och göken låter höra, att han med förkärlek har sitt tillhåll här. I fall området bleve skyddat mot åverkan av betande djur och skadelystna människor, skulle det säkerligen bliva en tillflyktsort för nästan allt, vad egendomligt trakten äger av växt- och djurvärld, som annars inom kort måste helt vika för kulturens obarmhärtiga framfart.

Oavsett det rent vetenskapliga intresset med ifrågavarande bildningar, ävensom det behag, varmed den osminkade naturen alltid tilltalar ett öppet och vaket sinne, giver området med alla sina naturföremål en intressant och karakteristisk bild av Eslövstraktens forna utseende. Då Eslöv för cirka 50 år sedan växte upp i följd av stambanans framdragande här, hade hela denna nejd ett med ifrågavarande område likartat utseende. Men ökade, goda kommunikationer skapade här dels ett livaktigt samhälle, nu stad, dels genom underlättad odling fruktbara bygder kring samhället. Av den sedan mindre än en mansålder helt ofruktbara, ganska vidsträckta s. k. fäladsmarken återstår nu endast en obetydlig del, som ej blivit av kulturens omdanande hand berörd. Det vore blott en skyldig gärd av tacksamhet man offrade till en minnesvård åt dem, som här brutit bygd, genom att söka bevara en liten del av den återstående jungfruliga marken, vilket skulle lära kommande släkten att uppskatta sina förfäders flit och mödor och såmedels uppfostra till kärlek för hembygd och fosterland.

Det vid Eslöv belägna område, som här åsyftas att bli skyddat, ligger till största delen inom den nya stadens gränser. Enligt närslutna karta utgör hela området cirka 35,625 kvadratmeter, varav cirka 33,600 kvm. ingå i stadsplanen och cirka 2,025 kvm. ligga utanför densamma å ägor tillhörande V. Sallerup nr 6. Då man för närvarande är sysselsatt med uppgörande av projekt till indelning av stadsplanen i kvarter, gator och öppna platser, vore det för uppnående av ovan nämnda syftemål av största vikt, att vederbörande i kommittén för stadsplanens uppgörande just nu bleve uppmärksamgjorda på nämnda förhållanden.

Då jag anser, att det mest effektiva sättet för realiserande av mitt antydda önskemål, vore att Naturskyddsföreningen toge saken om hand, får jag hos dess styrelse vördsamt anhålla:

dels att styrelsen ville göra en snar hemställan till Eslövs stadsfullmäktige, att de, innan den nya stadsplanen vinner stadfästelse, beaktade de förhållanden, som stå i samband med ett eventuellt skyddande av förutnämnda område;

dels att styrelsen sökte få ifrågakvarande område likställt med nationalpark, varigenom detta för naturvänner intressanta och för forskaren beaktansvärda naturminnesmärke kunde för framtiden bliva bevarat i sitt nuvarande skick.

Eslöv den 20 september 1912.

O. Bobeck,
folkhögskoleföreståndare.

Bilaga 3.

Till Eslövs stadsfullmäktiges ordförande.

Sedan Skånes Naturskyddsförening av folkhögskoleföreståndaren O. Bobeck i Eslöv mottagit bifogade skrivelse angående ifrågasatt skydd för ett område på cirka 35,625 kvadratmeter, liggande till allra största delen inom Eslövs stadsområde vid gränsen mot V. Sallerups nr 6 och nr 7 ägor, och sedan föreningens sekreterare, professor Hennig, besökt platsen i fråga, tillåter sig föreningen hos Eslövs stadsfullmäktige göra följande framställning:

Knappast någonstädes synes gränsen mellan den från N. O. och den från S. O. över Sydsåne framflytande kvartära landisens båda moräner så skarp som V. och V. S. V. om Eslöv. Ö. om denna gräns sträcker sig en stenbunden skogsmark med block av urbergsgraniten o. s. v. (= nordostmoränen); V. om densamma vidtager södra Skånes feta, kalkhaltiga moränlera med block huvudsakligen av Skånes kalkstenar och flintor (= sydostmoränen). Inom samma västra del av Eslövs stadsområde ser man tydliga märken efter forntida högre vattenstånd i denna trakt, ett vackert blockgärde, bildat genom bortspolning av moränens slam och sand under blottläggande av dess större block.

Genom odling och över huvud taget genom ingripande från människans sida utplånas givetvis den ursprungliga karaktären hos de av landisen kvarlämnade lösa jordlagren, och dessa kunna ofta bli till oigenkännlighet omgestaltade. Ännu är det emellertid jämförelsevis lätt att inom Eslövs stads gränansområde mot V. Sallerup avläsa, huru naturen danat denna del av Skåne, och för det vetenskapliga studiet av vårt lands forntida öden måste således dessa formationers bibehållande vara av mycket stor vikt. Även från kulturell synpunkt vore det synnerligen intressant att här i närmaste närhet av under kultur stående fält ha ett stycke av det ursprungliga Skåneland, sådant detta såg ut då människan tog det i besittning, bevarat åt dem, som komma efter oss. Dessa skulle här direkt se, vad fädernas arbete gjort av den jungfruliga moränjorden.

För staden Eslöv erbjuder sig nu ett synnerligen lämpligt tillfälle att åstadkomma ett sådant skydd för denna del av Skånes urgamla jord. Om stadsfullmäktige nu besluta detta skydd, har åt Eslöv, det nutida och det kommande, skaffats en sevärd-

het av hög rang, har mot naturen visats en pietetsfullhet, för vilket framtiden skall stanna i stor tacksamhetsskuld, samtidigt som visats en praktisk framtidsblick, i det man besinnat att sådana värden, som det här gäller, äro oersättliga, om man försummat det lämpliga tillfället att tillvarataga desamma.

Skånes Naturskyddsförening vill på grund av det sagda hos Eslövs stadsfullmäktige vördsamt hemställa, att det å Bobecks närslutna karta markerade området å 33,600 kvadratmeter inom Eslövs stadsplan jämte angränsande 2,025 kvadratmeter inom V. Sallerup nr 7 reserveras som skyddsområde, likställt med nationalpark.

Malmö och Lund den 23 oktober 1912.

R. de la Gardie.

Anders Hennig.

Avskrift.

Bilaga 4.

Anmodad att uttala mig, beträffande väckt förslag att söka få ett visst fält i omedelbar närhet till staden Eslöv reserverat för framtiden som skyddat område i likhet med nationalpark, får jag anföra följande:

Man skiljer som bekant mellan den *nordöstra kvartära isströmmen*, då landisen gled fram över Skåne från nordost till sydväst, avlagrande blockfyllda bottenmoräner, som nu utgöra den ganska grusiga, blockrika alven i Kristianstads län och å de högre belägna, inre delarna av Malmöhus län, samt den något senare i tiden uti södra Östersjöns dalgång framskridande *lågaltiska isströmmen*, som med sitt högra (norra) kantbräm nådde upp över Skånes södra och västra slättland intill en höjd av 60 å 70 meter över den nuvarande havsytan, avlagrande i sydvästra Skåne ovanpå nordostmoränen sin mera lerhaltiga, kalkrika och flintuppfyllda bottenmorän, den skånska slättbygdens bördiga åkermark.

Flerstädes har man kunnat påvisa yttersta gränsen för denna moränlera, men knappast någonstädes så distinkt som vid Eslöv. Där mötas tvenne skarpt skilda jordmåner.

I och för sig har det mycket stort geologiskt intresse att studera en landis (isström), vars rörelseriktning bestämdes av södra Östersjöns och Öresunds dalgångar och som med sitt högra (norra och östra) kantbräm framskred över provinsens sydvästra delar med huvudriktning från söder mot norr samt utgjorde den *sista* överisningen över Malmöhus län. Denna isström uppdämde mellan sig och höglandet (d. v. s. avslutningarna av Romell-, Linderöds- och Söder-åsen) flerstädes betydliga s. k. isdämda sjöar, i vilka avlagrades stenfria ler- och sandbäddar. Det hela är ett högst intressant fenomen, som ännu fordrar mycket arbete, innan allt blir klarlagt. Det synes därför ganska önskvärt att i närheten av Lunds universitet kunna ha lätt tillgång till ett litet område, där dessa olika moräner äro i kontakt med varandra och kunna demonstreras och där man även kan studera ett s. k. blockgärde, utgörande enligt O. Bobeck strandbildning till en forntida isdämd sjö.

För övrigt instämmer jag uti det som yttras i Skånes Naturskyddsförenings skrivelse till Eslövs stadsfullmäktige, och vill endast tillägga, att vi stå uti den största tacksamhetsskuld till de senaste generationerna för deras sega, ihärdiga arbets- och odlingsflit, som förmått omvandla de blockfyllda fäladsmarkerna i bördiga

åkerfält. Det vore därför endast en skyldig tacksamhetsgärd, om vi genom att här och där bibehålla ett stycke obruten mark som naturskyddat område, därmed upp-
reste åt dem en minnesvärd, som kunde vittna om skånska lantmäns oförtrutna flit
och duktighet och som kunde egga kommande släkten till fortsatt idogt odlings-
arbete till fromma för vårt kära Sverige.

Hvilan den 16 januari 1913.

Leonard Holmström.

Avskrift.

Bilaga 5.

Anmodad att avgiva yttrande om ett utmed gränsen mellan Eslöv stadsområde
och V. Sallerup beläget område, som av Skånes Naturskyddsförening föreslagits till
naturminnesskydd, får jag såsom min mening uttala, att detta område är av syn-
nerligen stort intresse.

Redan för trettio år sedan, då jag för första gången hade tillfälle utföra geo-
logiska undersökningar i trakten, visade det sig, att under istidens senare del från
det över landet längre norrut kvarliggande istäcket genom den baltiska dalsänkan
framskjutit en betydande isström, som över sydvästra Skåne och de danska öarna
från kalk- och skifferlagren på Östersjöns botten nedsläpat och utsett den leriga,
fruktbara moränmargel, som erhållit så stor betydelse för jordbruket i dessa trakter.

Det befanns att själva gränsen för denna baltiska moränlera framgick all-
deles förbi Eslöv och vidare mot nordväst, och att man här hade ett sällsynt gynnsamt
tillfälle att studera spåren efter de olika slag av företeelser, som kännetecknar randen
av sådana isströmmar.

Emellertid har sedan dess av flera geologer påvisats, att inom södra Skånes
centrala delar i stor utsträckning förekomma lagrade, i vatten avsatta leror, som
tydliga måste hava bildats i sjöar, som varit uppdämda av den ifrågavarande
baltiska isströmmen och som på ett slående sätt bekräfta åsikten, att den baltiska
isströmmen bildade en självständig istunga, som sålunda utefter sin rand kunde upp-
dämma vattensamlingar å det omgivande isfria landet.

Det fortsatta studiet av dessa isdämda sjöar och deras leravsättningar, vilka
för tegelindustrien äro av stor betydelse, lova att bliva av synnerligt intresse att
döma av de förutgående undersökningar, jag sommaren 1911 hade tillfälle utföra.

Nu är det just vid Eslöv, som den uppdämmande ismassan nådde längst in
över Skåne, och där man således bäst kan studera spåren efter issjöarnas första
avlopp. Vid mitt sista, korta besök fann jag också dels utmed östra sidan av en
sänka i blockmarken en vacker strandlinje — helt visst densamma, som i Natur-
skyddsföreningens skrivelse omnämnes — dels öster om hela höjden i ett grustag
nere vid dalbotten och således ännu ett stycke längre ifrån den baltiska moränens
gräns vackert lagrat flodgrus, rikt på sydiskånsk flinta och andra baltiska bergarter
och tydligen avsatt av en smältvattensälv från den baltiska isströmmen. Tiden
medgav ej att för tillfället vidare följa dessa intressanta bildningar, men det var
tydligt nog att här förefanns ett ovanligt tacksamt fält för ingående detaljunder-
sökningar, vilka just vid Eslöv på ett snart sagt allenastående sätt gynnas genom
den påfallande olika beskaffenheten av de båda skilda moränbäddarna och deras
omlagringsprodukter.

Härtill kommer, att genom det ifrågasvarande området invid Eslöv framgår — utom gränsen för den baltiska isströmmen — en annan, troligen ungefär samtidig israndslinje, som begränsat den från nordöstra Skåne och Småland nedströmmande landisen, och vars fortsättning jag tror mig hava spårat å ena sidan förbi Konga, Åstorp och Ängelholm samt å den andra förbi Holmby och Öved fram till den baltiska isströmmen. Denna linje är av den vikt, att den blivit utvald för att med motsvarande stadium i landisens avsmältning beteckna själva början av det gotiglaciala tidsskedet i den förhistoriska tideräkning, som kunnat uppställas just på grund av spåren efter isavsmältningens förlopp.

Som ifrågasvarande område vid Eslöv därför ur flera synpunkter är av särskilt geologiskt intresse och även i andra avseenden synes förtjäna att skyddas, och traktens befolkning genom att upprätta och vidmakthålla ett sådant skyddsområde på samma gång skulle främja kunskapen om ett viktigt skede i vårt lands utveckling och kännedomen om egen hembygd, tror jag, att den offervillighet, som kräves för att möjliggöra detta, snart nog skall finna en tillfredsställande belöning i resultaten.

Stockholm den 15 januari 1913.

Gerard De Geer.

Avskrift.

Bilaga 6.

Med stort och livligt intresse har jag tagit del av folkhögskoleföreståndaren herr O. Bobecks förslag att såsom nationalpark avsätta och skydda ett vid Eslöv beläget område, där gränsen mellan moränerna från istidens nordöstra och sydöstra isströmmar framträder synnerligen skarpt, och som även i andra avseenden från naturskyddssynpunkt erbjuder mycket av intresse. Jag är så mycket mer intresserad därav, som jag på sin tid själv studerat samma gräns något längre i nordväst och även där såsom av beskrivningen till det geologiska kartbladet »Trolleholm» framgår (S. G. U., Ser. Aa, nr 87; 1885, sid. 92), funnit densamma lätt att följa. Men den förtlöper därstädes över odlad mark, så att man endast på hösten, sedan säden blivit avtagen, har tillfälle att genom aktgivande på blocken följa densamma, och en följd av odlingen är naturligtvis den, att områdets ursprungliga karaktär gått förlorad. Då denna däremot på den avsedda marken vid Eslöv enligt folkhögskoleföreståndaren Bobecks samt professor Hennigs beskrivningar ännu befinnes väl bibehållna, vore det för nutid och eftervärld av största betydelse att få området skyddat och avsatt till nationalpark. Det måste därför anses synnerligen glädjande och för samhället hedrande, att Eslövs stadsfullmäktige anslagit ett för samhället så avsevärt belopp som 6,000 kronor såsom bidrag till inköp av området i fråga. Varje vän av Sveriges natur och dess geologiska historia måste livligt hoppas, att det ännu erforderliga beloppet skall kunna anskaffas, och i betraktande av Riksdagens förut ådagalagda stora intresse för skyddande av vårt lands naturminnesmärken, torde väl goda utsikter vara för handen att en framställning till densamma i en så behjärtansvärd angelägenhet skall leda till önskat resultat.

Stockholm den 18 januari 1913.

A. G. Nathorst.

Avskrift.

Bilaga 7.

Med anledning av väckt förslag att söka få avsatt ett parti av den synnerligen blockrika moränmarken kring Eslöv, den så kallade fäladen, till naturpark, vill jag som min uppfattning meddela, att det från synpunkten av att valda stycken av skånsk natur bibehålles, är av allra största intresse om denna bit kan bevaras. I lämnade utlåtanden av andra ha i detalj de geologiska grunderna härför berörts, jag vill för min del särskilt understryka dels nyttan av ett dylikt stycke natur för exkursioner för studerande vid Lunds universitet, dels också intresset för den stora allmänheten, vilken snart nog icke har en enda bit jord, som kan ge kommande släkten en föreställning om huru den nu alldeles blockfria marken i Skåne över stora områden såg ut och vilket väldigt röjningsarbete föregående generationer utfört. Det blir en unik park, till vilken få städer om ens någon i Sverige komma att ha en motsvarighet när en gång ekarna spänt sitt valv över moränblocken. Jag såg helt nyligen en motsvarighet, visserligen många gånger större och märkligare, nämligen det stycke av den pacifika urskogen, som staden Vancouver avsatt som naturpark just i sin västra gräns och vilken nu i hela Amerika är berömd som den intressantaste park hela världsdelen äger. Intet annat än goda vägar är där anlagt, något som naturligtvis gör parken på längden synnerligen billig, jämförd med kostnaden för andra parker. Jag gratulerar Eslöv till denna idé och hoppas att den må lyckligen genomföras; ännu har icke uppfattningen om önskvärdheten av dylika naturminnen arbetat sig fullt igenom, men genom enigt arbete av alla för naturen intresserade, går det nog att rädda bitar som denna! Det är ett enastående vält stycke av det skånska landet och det bör särskilt glädja skåningar, att det kan få bevaras.

Stockholm den 8 januari 1913.

Gunnar Andersson.

Avskrift.

Bilaga 8.

I allo instämmande i de av professorerna Gunnar Andersson och A. Hennig åberopade skälen för att avskilja såsom skyddsområde den del av trakten närmast Eslöv, där den baltiska isströmmens nordostgräns framgår, får jag härmed blott tillägga, att detta avskiljande är synnerligen önskvärt även ur den synpunkt, att det för den geologiska undervisningen skulle vara till stor fördel, om detta instruktiva och från Lund lätt tillgängliga område alltjämt kunde bevaras för en av odling eller bebyggande vållad åverkan.

Joh. Chr. Moberg,

Professor i geologi och mineralogi vid Lunds universitet.